מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין איך קמץ הופך לשווא נע כשמוסיפים סיומת למילה (ישראל-ישראלים)
- להכיר את ההבדל בין בְּחֵרוּת לבַּחֲרוּת ובין לאיית ללאותת
- לתרגל הגייה תקנית ומשמעות מדויקת של מילים מעולם הבחירות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – בחירה נכונה

1. ב – יִשְׂרְאֵלִי - yisre-eli
2. ג – הוא מתקצר לשווא נע
3. ב – גדול-גדולים
4. ב – תקופת הנעורים
5. א – אות
6. ב – כתב - אותיות, סימן - אותות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הקמץ מתקצר לשווא נע כשמוסיפים סיומת
2. נכון – ב + חרות = חופש
3. לא נכון – לאיית הוא לומר אות אחר אות, לאותת הוא לתת סימן
4. נכון – למשל אותות הצטיינות
5. לא נכון – זו תופעה מוכרת גם במילים כמו דבר-דברים וגדול-גדולים

חלק ג' – השלמת מילים

1. שווא נע
2. לאיית
3. לאותת
4. אותיות
5. בכירות

חלק ד' – התאמה

1 – ד (קמץ שהפך לשווא נע)
2 – ה (חופש)
3 – א (תקופת הנעורים)
4 – ב (לומר מילה אות אחר אות)
5 – ג (לתת סימן בלי מילים)

חלק ה' – יצירה וכתיבה

1. בדקו ניקוד נכון (קמץ-שווא), הגייה תקנית וקשר לנושא הבחירות
2. דוגמאות אפשריות: גדול-גדולים, חכם-חכמים, כתב-כתבים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הקמץ הופך לשווא נע (יִשְׂרְאֵלִים)
- לאיית=לומר אות אחר אות, לאותת=לתת סימן בלי מילים
- בחרות=תקופת הנעורים, בחירות=הליך הצבעה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בצפייה בסרטונים הקצרים (כדקה כל אחד) ואז לעבור לדף התרגול
- כדאי לכתוב על הלוח את הניקוד של המילים המרכזיות לפני תחילת התרגול
- ניתן לחלק לזוגות את משימת האיית-אותת כדי לתרגל בעל פה

דף תרגול: הגייה ומשמעות במילות בחירות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד איך משתנה הניקוד במילה ישראל כשמוסיפים לה סוף מילה, ונלמד מילים דומות מעולם הבחירות.

📖 מילון קטן:

קמץ	תנועת א ארוכה בניקוד, למשל בָּ
שווא נע	תנועה קצרה וחטופה, נשמעת כמו חצי e
לְאַיֵּת	לומר או לכתוב מילה אות אחר אות
לְאוֹתֵת	לתת סימן או להעביר מסר בלי מילים
אותיות	רבים של אות כשמדובר בכתב (א,ב,ג)
אותות	רבים של אות כשמדובר בסימן (אות הצטיינות)
בְּחִירוּת	חופש
בַּחֲרוּת	תקופת הנעורים

1 חלק א' – בחירה נכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך הוגים נכון את המילה ישראלי?

א) יִשְׂרָאֵלִי - yisra-eli ב) יִשְׂרְאֵלִי - yisre-eli ג) יִשְׂרָאֶלִי בסגול ד) יִשְׂרוֹאֵלִי

2. מה קורה לאות המנוקדת ברי"ש כשמוסיפים סוף מילה?

א) הוא נשאר קמץ ב) הוא הופך לחיריק ג) הוא מתקצר לשווא נע ד) הוא נעלם לגמרי

3. באיזה זוג קורה אותו שינוי?

א) שיר-שירים ב) גדול-גדולים ג) סוס-סוסים ד) כלב-כלבים

4. מה פירוש המילה בחרות?

א) ספירת קולות ב) תקופת הנעורים ג) מועמדות לבחירות ד) הצבעה בקלפי

5. מאיזו מילה נוצרו שני הפעלים?

א) אות ב) אתה ג) אותו ד) אט

6. מה ההבדל בין שני סוגי הרבים של אות?

א) אין הבדל, שתיהן אותיות ב) כתב - אותיות, סימן - אותות ג) כתב - אותות, סימן - אותיות ד) שתיהן אותות

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כשאומרים 'יִשְׂרָאֵלִים' בהגייה תקנית, הקמץ נשמר כפי שהוא ב'ישראל'.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	המילה 'בְּחֵרוּת' פירושה חופש.	☐	☐
3	לְאַיֵּת מילה פירושו לתת סימן באמצעות תנועת יד.	☐	☐
4	הרבים של 'אות' במשמעות סימן הוא 'אותות'.	☐	☐
5	התופעה של קמץ שהופך לשווא נע כשמוסיפים סיומת ייחודית למילה 'ישראל' בלבד.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשמוסיפים סיומת למילה ישראל, הקמץ ברי"ש הופך ל _____ .

2. לומר מילה אות אחר אות נקרא _____ אותה.

3. לתת סימן או להעביר מסר בלי מילים נקרא _____ .

4. הרבים של 'אות' בכתב (א,ב,ג...) הוא _____ .

5. מילה שנשמעת כמעט כמו 'בחירות' אך פירושה מעמד גבוה בתפקיד היא _____ .

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יִשְׂרְאֵלִים	___	**א.** תקופת הנעורים
2. בְּחֵרוּת	___	**ב.** לומר מילה אות אחר אות
3. בַּחֲרוּת	___	**ג.** לתת סימן בלי מילים
4. לְאַיֵּת	___	**ד.** קמץ שהפך לשווא נע
5. לְאוֹתֵת	___	**ה.** חופש

5 חלק ה' – יצירה וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו כותרת קצרה ומנוקדת לסרטון בחירות דמיוני, שבה מופיעות המילים 'יִשְׂרְאֵלִים' ו'בְּחִירוֹת'. קראו אותה בקול לפי ההגייה התקנית.

2. מצאו שלוש מילים נוספות שבהן קמץ הופך לשווא נע כשמוסיפים סיומת (כמו דבר-דברים).

כרטיס יציאה

מה קורה לקמץ ברי"ש של 'ישראל' כשמוסיפים לו סיומת?

מה ההבדל בין הפועל 'לאיית' לפועל 'לאותת'?

מה פירוש המילה 'בחרות' לעומת 'בחירות'?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀